

UŽSAKOVAS

ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

OBJEKTAS

GAMTINIO KARKASO LOKALIZAVIMO IR ŪKINĖS VEIKLOS APRIBOJIMŲ,
SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ NUSTATYMO
SPECIALUSIS PLANAS

STADIJA

KONCEPCIJA

ŽYMUO

SS 12-009-SPL

DATA

2013 m.

DIREKTORĖ

dr. KRISTINA GAUČĖ

PROJEKTO VADOVĖ

ASTA MAKSIMOVIENĖ, at. Nr. A 1607

UAB „Statybos strategija“ Smolensko g. 10, LT-03201 Vilnius
[m.k.126163297, PVM mok. k. LT261632917, Tel. (8~5)
2788433, Faks. (8~5) 2788789; A/s LT177300010076870601,
AB bankas „Swedbank“ Banko kodas 73000

Rengėjų sąrašas:

Projekte atliktos funkcijos	Vardas, pavardė
▪ Projekto vadovė	Asta Maksimovienė (at. Nr. 1607)
▪ Kraštovaizdžio specialistas	dr. Ričardas Skorupskas
▪ Inžinierė	Ramunė Butvilienė
▪ GIS inžinierius	Rita Dapkuvienė

TURINYS

IVADAS	4 psl.
1. TEISINĖS APLINKOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS	7 psl.
1.1. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos	7 psl.
1.2. Esamos būklės analizės išvados	10 psl.
1.3. Specialiojo plano rengime naudojami Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų duomenys	11 psl.
2. ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS TVARKYMO, REGLAMENTAVIMO, NAUDOJIMO IR APSAUGOS PRINCIPAI	12 psl.
2.1. Teritorijos tvarkymo alternatyvos	12 psl.
2.2. Gamtinio karkaso formavimo principai	14 psl.
3. TERITORIJOS FUNKCINIO REGLAMENTAVIMO PRINCIPAI	19 psl.
Brėžiniai:	24 psl.
Teritorijos funkcinio naudojimo prioritetai, I variantas, M 1:35 000	
Teritorijos funkcinio naudojimo prioritetai, II variantas, M 1:35 000	
Teritorijos ekologinio kompensavimo sistema, I variantas, M 1:35 000	
Teritorijos ekologinio kompensavimo sistema, II variantas, M 1:35 000	

IVADAS

Objektas: Gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialusis planas.

Specialiojo planavimo organizatorius: Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktorius, adresas: J. Basanavičiaus g. 2, LT-75136 Šilalė, tel.: (8 449) 76114, faksas (8 449) 76118 savivaldybe@silale.lt, www.silale.lt., Kontaktinis asmuo: Investicijų ir statybos skyriaus vyr. architektas Stasys Kruša, tel.: (8 449) 76 138, 8 698 84890, el. p. stasys.krusa@silale.lt

Specialiojo plano rengėjas: UAB „Statybos strategija“ Smolensko g. 10, LT-03201 Vilnius tel. (8 5) 2788433, Faks. (8 5) 2788789. Projekto vadovė: Asta Maksimovienė, Kraštovaizdžio specialistas: dr. Ričardas Skorupskas.

Specialiojo plano tikslai ir uždaviniai: Gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialiuoju planu numatoma nustatyti vandens telkinių, upių ir upelių, taip pat komunalinių objektų (kapinių), didžiųjų pramoninių ir žemės ūkio kompleksų sanitarines apsaugines zonas, detalizuoti Šilalės rajono bendrojo plano sprendinius.

Planuojama teritorija: Šilalės rajono savivaldybės teritorija, plotas – 118798 ha.

Planavimo lygmuo: rajono lygmens.

Specialiojo plano viešo svarstymo tvarka: bendra.

Specialiojo planavimo pagrindas ir sąlygos: Teritorijos specialusis planas rengiamas vadovaujantis Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31d. sprendimu dėl gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialiojo plano rengimo Nr. T1-37. Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. birželio 10 d. patvirtinta „Gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialiojo planavimo darbų programa“ ir planavimo sąlygomis:

- Šilalės rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir statybos skyrius 2011-06-10 planavimo sąlygos Nr. 49/11;
- LR Aplinkos ministerijos Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento 2011-05-26 planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti Nr. (9.14.3.)-LV4-2172;
- Tauragės Visuomenės sveikatos centro Šilalės skyriaus 2011-05-25 planavimo sąlygos Nr. ŠPTP-16;
- Kultūros paveldo departamento Tauragės teritorinio padalinio 2011-05-16 planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti Nr.10;
- Varnių regioninio parko direkcijos 2011-06-03 planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti Nr.2;
- Pagramančio regioninio parko direkcijos 2011-06-01 planavimo sąlygos rajono lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti Nr.V2-7.4-09.
- Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos raštas Nr. 1.7-1276

Specialusis planas parengtas vadovaujantis teritorijų planavimą reglamentuojančiais LR teisės aktais (su vėlesniais jų pakeitimais):

- LR Teritorijų planavimo įstatymu 2004 m. sausio 15 d. Nr. IX-1962 (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617, 2006, Nr. 66-2429 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Kelių įstatymu (Žin., 1995, Nr. 44-1076; 2002, Nr. 101-4492 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Žemės įstatymu (Žin., 1994, Nr. 34-62; 2004, Nr. 28-868 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vandens įstatymu (Žin., 2003, Nr. 36-1544 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- LR Želdynų įstatymu Nr. X-1241 (Žin., 2007, Nr.80-3215);
- LR Miškų įstatymu (Žin., 1994, Nr. 96-1872; 2001, Nr. 35-1161 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 1992-05-12 nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. 22-652; 2008, Nr.44-1643 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 1997-10-23 nutarimu Nr. 1154 „Dėl valstybinės reikšmės miškų ploto patvirtinimo“ (Žin., 1997, Nr. 97-2451; 2010, Nr.59-2881);
- LR Vyriausybės 2002-10-21 nutarimu Nr. 1651 „Dėl Alytaus, Klaipėdos, Marijampolės, Šiaulių, Tauragės, Telšių, Utenos ir Vilniaus apskričių miškų priskyrimo miškų grupėms“ (Žin., 2002, Nr. 107-4800; 2007, Nr.129-5244);
- LR Vyriausybės 2008-03-12 nutarimu Nr. 206 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašo patvirtinimo ir medžių ir krūmų priskyrimo saugotiniams“ (Žin., 2008, Nr.33-1151);
- LR Aplinkos apsaugos įstatymu (Žin., 1992, Nr. 5-75; 1996, Nr. 57-1335; 2002, Nr. 2-49; 2003, Nr. 61-2763; 2004, Nr. 60-2121; 2005, Nr. 47-1558; 2010, Nr. 54-2646 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2002-08-10 įsakymu Nr. 424 „Dėl Pagramančio regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 86-3723; 2007, Nr. 120-4932; 2009, Nr. 46-1840);
- LR Aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-858);
- LR Aplinkos ministro 2001-11-07 įsakymu Nr. 540. „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių“ (Žin., 2001, Nr.95-3372; 2002, Nr. 105-4732, 2007, Nr. 23-892);
- LR Sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų ribų ir režimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 134-4878 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 2006-02-13 nutarimu Nr. 144 „Dėl kapinių tvarkymo taisyklių“ (Žin., 2006, Nr. 22-695);
- LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 2002-01-31 nutarimu Nr. 152 „Dėl nekilnojamojo kultūros vertybių atskirų grupių tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“ (Žin. 2002, Nr. 13-499);
- LR Aplinkos ministro 2010-03-05 įsakymu Nr. D1-180 „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 28-1335);
- LR Vyriausybės 2004-07-16 nutarimu Nr. 904 „Dėl LR vyriausybės 1996-0-18 nutarimo Nr. 1079 „Dėl teritorijų planavimo dokumentų projektų svarstymo su visuomene nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.112-4189 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. D1-151 „Dėl žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo“ (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617);

- LR Vyriausybės 2004-07-16 nutarimu Nr. 920 „Dėl teritorijų dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 113-4228 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr. 967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 130-4650; 2007, Nr. 131-5292 su vėlesniais pakeitimais);
- LR Aplinkos ministro 2006-05-22 įsakymu Nr. D1-255 „Dėl planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin. 1996, Nr. 82-1965; 2005, NR. 84-3105).

1. TEISINĖS APLINKOS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

Šiame skyriuje pateikiama patvirtintų teisinių norminių aktų, parengtų nacionalinio, regiono ir vietovės teritorijų ir strateginių planavimo dokumentų analizė.

1.1. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos

Pagal LR teritorijų planavimo įstatymą (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 2004, Nr. 21-617, Nr. 152-5532; 2006, Nr. 66-2429; 2008, Nr. 10-337, Nr. 135-5232; 2009, Nr. 144-6351, Nr. 159-7205; 2010, Nr. 65-3195; 2010, Nr. 84-4404, su vėlesniais pakeitimais ir papildymais):

Specialusis planas (projektas) – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenis ir tikslus, nustatytos atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų vystymo, infrastruktūros tvarkymo ir (ar) apsaugos kryptys, priemonės ir reikalavimai.

Specialusis teritorijų planavimas – atskiroms veiklos sritims reikalingų teritorijų erdvinio organizavimo, tvarkymo, naudojimo, apsaugos priemonių planavimas.

Planavimo sąlygos – planuojamai teritorijai taikomi specialiųjų žemės naudojimo sąlygų ir teritorijų planavimo normų reikalavimai ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, taip pat ūkio šakų plėtros programų ir strateginių dokumentų nuostatos, sąlygas išduodančių institucijų reikalavimai dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo.

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių poveikio vertinimas – teritorijų planavimo proceso etapas, kurio metu surenkama ir analizuojama informacija, jos pagrindu (nustatytais aspektais ir tvarka) įvertinamas rengiamo teritorijų planavimo dokumento sprendinių įgyvendinimo galimas teigiamas ir (ar) neigiamas ilgalaikis ir (ar) trumpalaikis poveikis.

Teritorijų planavimo dokumentų derinimas – procedūra, kurios metu tarpusavyje suderinami parengtų ir galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, patikrinama, ar buvo laikytasi planavimo sąlygų ir kitų teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Komunikacinis koridorius – nuosavybės ar patikėjimo teise savivaldybės valdoma žemės juosta tarp gatvių raudonų linijų, kelių apsaugos arba žaliwoje zonoje, skirta požeminių ir antžeminių inžinerinės infrastruktūros objektų (komunalinių inžinerinių tinklų ir įrenginių) statybai ir eksploatacijai; šios juostos plotis priklauso nuo esamų, perspektyvinių inžinerinių tinklų kiekio. Komunikacinių koridorių naudojimo tvarką nustato savivaldybių tarybos.

Pagal LR saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 1995, Nr. 60-1502; 2000, Nr. 58-1703; 2001, Nr. IX-628):

Bendrija – apibrėžtoje erdvėje ir apibrėžtu laiku egzistuojanti gyvųjų organizmų įvairių rūšių visuma.

Biologinė įvairovė – gyvųjų organizmų rūšių, jų bendrijų, buveinių, ekosistemų ir genetinė įvairovė.

Buveinės apsaugos būklė – tokia būklė, kai bendras poveikis buveinei ir jos tipiškomis rūšims gali turėti ilgalaikę įtaką buveinės natūraliam paplitimui, struktūrai ir funkcijoms bei jos tipiškų rūšių ilgalaikiam išlikimui.

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos – saugomos teritorijos, skirtos apsaugoti ar atkurti Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipus, saugomų gyvūnų ir augalų rūšių buveines dėl jų svarbos gyvūnų ir augalų rūšių išsaugojimui.

Draustiniai – saugomos teritorijos, įsteigtos išsaugoti moksliniu bei pažintiniu požiūriu vertingas gamtos ir (ar) kultūros vietoves, jose esančius gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę bei genetinį fondą. Šiose teritorijose esančių vertybių išsaugojimas užtikrinamas nenutraukiant jose ūkinės veiklos.

Ekologinės apsaugos prioriteto (apsauginčios) teritorijos – teritorijos, kuriose palaikoma ekologinė kraštovaizdžio pusiausvyra, siekiama išvengti neigiamo poveikio saugomiems gamtos ir kultūros paveldo teritoriniams kompleksams bei objektams (vertybėms) arba neigiamo antropogeninių objektų ir veiklos poveikio aplinkai.

Ekologinės apsaugos zonos – teritorijos, kuriose nustatomi veiklos apribojimai norint apsaugoti gretimas teritorijas ar objektus, taip pat aplinką nuo galimo neigiamo veiklos poveikio.

Ekologinis tinklas – gamtinio karkaso dalis, jungianti didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijos koridorius.

Ekologiškai svarbios teritorijos – kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir vandenių apsaugai svarbios teritorijos.

Ekosistema – funkcinė gyvųjų organizmų ir jų gyvenamosios aplinkos sistema, kurios komponentus sieja tarpusavio ryšiai, medžiagų apykaitos bei energijos pasikeitimo procesai.

Europos Bendrijos svarbos teritorija – teritorija, skirta natūralių buveinių tipų ir rūšių apsaugai bei Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ vientisumui užtikrinti.

Europos ekologinis tinklas „Natura 2000“ – Europos Bendrijos svarbos saugomų teritorijų bendras tinklas, susidedantis iš buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų, skirtas išsaugoti, palaikyti ir prireikus atkurti natūralius buveinių tipus ir gyvūnų bei augalų rūšis Europos Bendrijos teritorijoje.

Gamtinis karkasas – vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Gamtinis kraštovaizdis – natūralų pobūdį išlaikęs kraštovaizdis.

Konservacinės apsaugos prioriteto (išsaugančios) teritorijos – teritorijos, kuriose saugomi unikalūs arba tipiškai gamtinio ir (ar) kultūrinio kraštovaizdžio kompleksai bei objektai ir biologinė įvairovė.

Kraštovaizdis – žemės paviršiaus gamtinių (paviršinių uolienu, pažemio oro, paviršinių ir gruntinių vandenių, dirvožemio, gyvųjų organizmų) ir (ar) antropogeninių komponentų (archeologinių liekanų, statinių, inžinerinių įrenginių, žemės naudmenų bei informacinio lauko), susijusių medžiagiais, energetiniais ir informaciniais ryšiais, teritorinis junginys.

Kultūrinis kraštovaizdis – žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindintis kraštovaizdis.

Natūrali buveinė – sausumos arba vandens plotai su jiems būdingais geografiniais, abiotiniais ir biotiniais visiškai natūraliais ar pusiau natūraliais požymiais.

Paukščių apsaugai svarbios teritorijos – saugomos teritorijos, skirtos laukinių paukščių rūšių natūralioms populiacijoms jų paplitimo arealuose išsaugoti, taip pat migruojančių paukščių perėjimo, šėrimosi, mitybos, poilsio ir migracijos susitelkimo vietoms išsaugoti, atsižvelgiant į poreikį konkrečiame jūros ar sausumos areale.

Paveldo objektai – atskiri arba tankias grupes sudarantys gamtos ir kultūros paveldo objektai – kraštovaizdžio elementai, kuriems dėl jų vertės teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas.

Paveldo objektų apsaugos reglamentai – dokumentai, nustatantys šių objektų tvarkymo ir naudojimo sąlygas.

Pažintinis turizmas – turizmo kryptis, orientuojanti į tikslingą krašto gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), kraštovaizdžio bei istorijos pažinimą, taip pat skirtą mokslui ir mokymui.

Rekreacija – žmogaus fizinių ir dvasinių jėgų atgavimo procesas, žmogaus laisvalaikio veikla, kurios tikslas – poilsiauti, keliauti bei gydytis sanatorijose, kurortuose.

Rezervatai – saugomos teritorijos, įsteigtos išsaugoti bei tirti moksliniu požiūriu ypač vertingus gamtinius ar kultūrinius teritorinius kompleksus, užtikrinti natūralią gamtinių procesų eigą arba kultūros vertybių autentiškumo palaikymą, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinių kompleksų apsaugą. Šiose teritorijose nustatoma konservacinė pagrindinė tikslinė žemės naudojimo paskirtis nutraukiant jose ūkinę veiklą.

Rezervatinė apyrbė – nedidelio ploto gamtinis arba kultūrinis rezervatas, kurio apsaugai ir priežiūrai nėra steigama direkcija.

Rūšies apsaugos būklė – tokia būklė, kai rūšį veikiantys veiksniai gali turėti ilgalaikį poveikį jos paplitimui ir gausumui.

Saugomos teritorijos – sausumos ir (ar) vandens plotai nustatytais aiškiais ribomis, turintys pripažintą mokslinę, ekologinę, kultūrinę ir kitokią vertę ir kuriems teisės aktais nustatytas specialus apsaugos ir naudojimo režimas (tvarka).

Valstybiniai (nacionaliniai ir regioniniai) parkai – didelio ploto saugomos teritorijos, įsteigtos gamtiniu, kultūriniu ir rekreaciniu požiūriais sudėtingose, ypač vertingose teritorijose, kurių apsauga ir tvarkymas siejamas su teritorijos funkcinių bei kraštovaizdžio tvarkymo zonų nustatymu

Pagal LR gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo įsakymą (Žin., 2007-02-14, Nr. D1-96; 2007):

Gyvenamasis kvartalas gamtinio karkaso teritorijoje – 3 ar daugiau gyvenamųjų namų ar ūkininkų sodybų, atstumas tarp kurių ne didesnis kaip 150 m.

Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos – mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos gamtinio karkaso teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir/arba vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų.

Patikimo geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos santykinai natūralūs miškingos (80-100%) arba pelkingos teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės.

Riboto geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažiau miškingos (50-80%), taip pat intensyviai ar iš dalies nusaustos pelkės.

Silpno geoekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažai miško plotų ir pelkučių turinčios lengvų dirvų arba bemiškės sunkių dirvų agrarinės teritorijos, eksploatuojami durpynai ir ganyklų plotai, kitos sukultūrintos teritorijos su gausiais urbanistiniais elementais.

Veikla – ūkinė ir kita žmogaus veikla, turinti poveikį aplinkai.

Pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą (Žin., 1996, Nr. 82-1965):

Planuojama ūkinė veikla – numatoma vykdyti veikla, apimanti statinių statybą, esamų statinių rekonstravimą, produktų gamybą, gamybos proceso ir technologinės įrangos įdiegimą, modernizavimą ar keitimą, gamybos būdo, produkcijos kiekio (masto) ar rūšies pakeitimą, žemės gelmių išteklių gavybą ir kitų gamtos išteklių naudojimą, taip pat žemėtvarkos, miškotvarkos, vandentvarkos projektuose numatomą ūkinę veiklą ir kitą ūkinę veiklą, galinčią turėti poveikį aplinkai.

Poveikis aplinkai – numatomas aplinkos pokytis, kurio priežastis yra planuojama ūkinė veikla.

Reikšmingas poveikis aplinkai – numatomas aplinkos pokytis, kurio poveikiui aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti būtina numatyti atitinkamas priemones.

LR Vyriausybė 1992 m. gegužės 12 d. Nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ patvirtino Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas (patvirtinta LR Vyriausybės 1995 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1640 redakcija ir vėlesni minimo dokumento pakeitimai).

Specialusis planas rengtas naudojantis Lietuvos Respublikos teritorijos M1:10 000 specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazę SŽNS_DB10LT. Sukūrimo data: 2007-12-01. Geografinės paslaugos kūrėjas: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos.

M1:10 000 specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazės SŽNS_DB10LT turinį sudaro tradicinio laidojimo kapinių teritorijos ir jų sanitarinės apsaugos zonos, kultūros paveldo

objektai, jų apsaugos nuo fizinio poveikio ir vizualinės apsaugos zonos, gamtos paveldo objektai ir jų apsaugos zonos, paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos, kelių apsaugos zonos, geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonos, saugomų teritorijų ribos, funkcinės zonos ir jų buferinės apsaugos zonos, Lietuvos Respublikos teritorijos administracinės ribos. SŽNS_DB10LT apima didžiąją dalį Lietuvos teritorijos.

Rengiant Specialųjį planą naudoti duomenys: GDB10LT ir ORT10LT (© Nacionalinė žemės tarnyba prie ŽŪM), Valstybinės miškotvarkos tarnybos duomenys; Lietuvos geologijos tarnybos duomenys; Saugomų teritorijų tarnybos duomenys; Kultūros vertybių registro; Lietuvos statistikos departamento duomenys, Savivaldybės pateikti duomenys.

Teritorijų planavimo dokumento rengimo etapą sudaro esamos būklės analizės stadija, koncepcijos rengimo stadija, sprendinių konkretizavimo stadija.

Šiuo metu Specialusis planas yra dokumento rengimo etape, teikiama Gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialiojo plano koncepcija.

1.2. Esamos būklės analizės išvados

1. Nevienalytis Šilalės rajono teritorijos paviršiaus reljefas ir augalijos danga sąlygoja labai įvairią kraštovaizdžio vizualinę struktūrą. Šiaurryptinei ir rytinei rajono daliai būdinga itin raiški ir daugiaplanė kraštovaizdžio vizualinė struktūra, tuo tarpu pietinėje ir pietvakarinėje dalyje kraštovaizdžio vizualinės struktūros raiškumas žymiai mažesnis.
2. Didesnėje rajono teritorijos dalyje dominuoja mozaikinis stambusis ir mozaikinis smulkusis biomorfotopai parodantys aukštą teritorijos agrarizacijos mastą ir žemą didesnės dalies teritorijos natūralumo lygį.
3. Centrinėje ir šiaurės rytinėje teritorijos dalyje dominuoja žemo natūralumo lygio (< kaip 62%) neoptimalūs heterogeniški arealai kurie tiesiogiai sutampa su agrarizacijos metu ekologiškai stipriai nuskurdintomis teritorijomis.
4. Ekologiškai optimalios rajono teritorijos dalys identifikuojamos rajono teritorijos periferinėje dalyje ir dauguma atvejus sutampa su ypač saugomomis teritorijomis ar ekologinį potencialą išsaugojusiomis gamtinio karkaso dalimis.
5. Didesnėje rajono teritorijos dalyje, atokiau nuo didesnių gyvenviečių vyrauja kaimų agrarinės technogenizacijos tipas, su vidutiniu arba dideliu infrastruktūros tankiu, sąlygotas santykinai palankių žemės dirbimo sąlygų.
6. Didesnių rajono gyvenviečių prieigose pasireiškia vidutiniškos urbanizacijos agrarinis ir stiprios urbanizacijos agrarinis technogenizacijos tipas.
7. Gamtinio kraštovaizdžio, kaip teritorinės sistemos apsaugos garantija būtų pilnaverčio gamtinio karkaso – kompensacinės ekologinės sistemos su atitinkama reglamentų sistema suformavimas. Rekomenduotos išskirti gamtinio karkaso teritorijos sudaro nuo 55% iki 70% rajono savivaldybės teritorijos ploto.
8. Tauragės apskrities bendrajame plane detalizuojamos gamtinio karkaso teritorijos regioniniu lygmeniu. Geoekologinės takoskyros, migracijos koridoriai ir vidinio stabilizavimo arealai diferencijuojami į nacionalinės, regioninės ir vietinės svarbos lygmenis.
9. Šilalės savivaldybės teritorijoje lokalizuotos gamtinio karkaso dalys persidengia su įvairaus apsaugos režimo konservacinėmis, miškų ir žemės ūkio paskirties, o taip pat daugelyje vietų ir su antropogeniškai aktyviomis (urbanizuotomis) teritorijomis. Pastarosios sankirtos, aplinkosauginio požiūriu yra problematiškiausios gamtinio karkaso dalys. Šilalės savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso sistema skaidoma dalis atsižvelgiant į ekologinį kompensacinį potencialą.

1.3. Specialiojo plano rengime naudojami Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų duomenys

Šilalės rajono teritorijoje esančių susisiekimo infrastruktūros, miškų, vandens telkinių, nekilnojamojo kultūros paveldo, gamtos paveldo objektų, saugomų teritorijų, rekreacijos, naudingųjų iškasenų, inžinerinių tinklų ir taršos objektų apsaugos zonos nustatytos remiantis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, taip pat, naudojant Lietuvos Respublikos teritorijos M1:10 000 specialiųjų žemės naudojimo sąlygų duomenų bazę SŽNS_DB10LT. (Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos), Valstybinės miškų tarnybos duomenų bazę, Lietuvos geologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos duomenų bazę, Vietinės reikšmės kelių specialiojo plano bei Šilalės rajono savivaldybės bendrojo plano sprendinius.

Remiantis jau minėtomis Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 02 14 įsakymu Nr. D1-98 „Dėl aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. 540 „Dėl paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892) vandens telkiniams sudarytos vandens telkinių apsaugos zonos ir pakrančių apsaugos juostos.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje yra detalieji, parengtiniai išžvalgytų ir prognoziinių išteklių naudingųjų iškasenų telkiniai.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje esantiems taršos objektams apsaugos zonos nustatomos remiantis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų VIII skyriaus „Kuro tiekimo bazių, degalinių ir kietojo kuro cechų apsaugos zonos“ 31 ir 33 punktais; XIV skyriaus „Gamybinių ir komunalinių objektų sanitarinės apsaugos ir taršos poveikio zonos“ 60 - 68 punktais; XV skyriaus „Gyvulininkystės, paukštininkystės ir žemės ūkio įmonių pastatų sanitarinės apsaugos zonos“ 73 punktu; LI skyriaus „Pavojingų atliekų laikinojo saugojimo aikštelės ir surinkimo punktai bei jų sanitarinės apsaugos zonos“ 206 punktu.

2. ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS TVARKYMO, REGLAMENTAVIMO, NAUDOJIMO IR APSAUGOS PRINCIPAI

2.1. Teritorijos tvarkymo alternatyvos

Šilalės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialusis planas tęsia pradėtą Šilalės rajono teritorijos ir jos dalių erdvinio planavimo programą. Šiuo specialiuoju planu numatoma nustatyti vandens telkinių, upių ir upelių, taip pat komunalinių objektų (kapinių), didžiųjų pramoninių ir žemės ūkio kompleksų sanitarines apsaugines zonas, detalizuoti Šilalės rajono teritorijoje lokalizuotas gamtinio karkaso funkcinių dalių ribas, bei kitus bendrojo plano sprendinius susijusiu su teritorijos naudojimo funkcinėmis zonomis, bei lokalizuoja juos stambaus mastelio 1:15000 teritorijos planuose. Bendrojo planavimo dokumentuose numatyti sprendiniai natūraliai orientuoja į kelias galimas Šilalės rajono savivaldybės teritorijos šio specialiojo plano rengimo alternatyvas. Jas galima būtų įvardinti kaip du, gana kontrastingus teritorijos gamtinio karkaso ir specialiųjų žemės naudojimo sąlygų erdvinio komplekso vystymo variantus:

I Variantas

Nedetalizuoto vystymo alternatyva - paremta šiuo metu parengto ir patvirtinto Šilalės rajono savivaldybės bendrojo plano ekologinio kompensavimo sistemos (gamtinio) lokalizavimo ir žemės naudojimo sąlygų sprendinių įgyvendinimu jų nedetalizuojant. Pastarieji sprendiniai iš esmės teisingai nurodo Šilalės rajono teritorijos racionalaus naudojimo, apsaugos ir vystymo kryptis bei priemones, tačiau dėl smulkaus darbinio mastelio sąlygoto mažo tikslumo ir aukšto abstrakcijos lygmens, negali atsakyti į konkrečius klausimus susijusius su mažos teritorijos dalies ar sklypo apsaugos bei naudojimo režimu. Dėl tos priežasties vadovautis minėto dokumento sprendiniais yra nekontroliuojama ir netikslinga,

Šilalės rajono teritorijos racionaliam, kraštovaizdžio ir teritorijos ūkinio naudojimo ypatumais pagrįstam gamtinio karkaso struktūros vystymui pirmoji alternatyva nėra palanki, nes lokalizuojant gamtinio karkaso sistemą nėra pilnai atsižvelgta į vietos sąlygas. Dėl tos priežasties galimi tam tikri teritorijos funkcinės paskirties nesuderinamumų įtakoti kraštovarkiniai konfliktai.

II Variantas

Detalizuoto vystymo alternatyva – Šiame koncepcijos variante dėmesys skiriamas aukštesniuose planavimo dokumentuose Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje numatytos gamtinio karkaso sistemos ir teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų sprendinių detalizavimui iki sklypinio lygmens. Detalizuoti abstraktūs bendrojo planavimo darbų sprendiniai taps funkcionalesni, t.y. praktiškai labiau panaudojami teritorijų naudojimo procese, taip pat ženkliai sumažins potencialių kraštovarkinių (su teritorijų naudojimu ir apsauga susijusių) konfliktų skaičių. Gamtinio karkaso funkcinių komponentų ir žemės naudojimo funkcinių prioritetų ribų detalizavimas, patikslinimas bei tarpusavio derinimas atsižvelgiant į gamtinius, socialinius ir ekonominius veiksniai, sudarys sąlygas Šilalės rajono teritoriją vystyti pagal integruotus ekologinio – ekonominio tvarumo principus.

Antrame specialiojo plano koncepcijos variante numatomas aukštesniuose planavimo dokumentuose suformuotos ir Šilalės rajono teritorijoje lokalizuotos gamtinio karkaso sistemos ir jos funkcinių komponentų detalizavimas apimantis:

- a. GK išorinių ribų koregavimą lokaliame (sklypiniame) lygmenyje;
- b. GK atskirų kraštovaizdžio tvarkymo zonų vidinių ribų tikslinimą lokaliame (sklypiniame) lygmenyje;

c. *Detalesnį GK sistemos funkcinių elementų skaidymą smulkesnėmis - tikslesnėmis kraštovartėnėmis zonomis.*

d. *Lokalaus lygmens GK funkcinių komponentų teritorijų integravimą į GK sistemą.*

e. *Kai kurių GK funkcinių komponentų teritorijų, kurios perkeltos į stambesnio mastelio planus nebeatitinka GK lokalizavimo taisyklių, išjungimą iš GK sistemos.*

Atlikus GK sistemos detalizavimą Šilalės rajono teritorijoje, jo užimamas plotas, dėl vienas kitą kompensuojančių veiksmų (naujų teritorijų integravimas ir lokalizavimo principų neatitinkančių teritorijų išjungimo) nežymiai didėtų 1-2% ribose.

Taip pat šiame specialiojo plano variante numatomas detalus vandens telkinių apsaugos zonų pločių nustatymas, jas tikslinant ir diferencijuojant atsižvelgiant į vandens telkinių natūralumą ir morfologinius parametrus.

Atliekamas detalus teritorijos skirstymas į kraštovaizdžio tvarkymo funkcines zonas įvertinant esamą teritorijos naudojimo režimą (miškų grupes, saugomas teritorijas, įvairių objektų apsaugines zonas ir juostas, teritoriškai išreikštas kultūros paveldo objektų teritorijas).

Pagrindinis savivaldybės teritorijos specialiojo plano principas ir tikslas yra savivaldybės teritorijos tvaraus teritorijos naudojimo užtikrinimas. Pasirinktam pagrindiniam strateginiam principui realizuoti **būtina laikytis šių principinių tvarkymo nuostatų:**

- *Koreguojamos ir tikslinamos gamtinio karkaso funkcinių dalių ribos lokaliame lygmenyje turi mažinti lokalių kraštovartėnių konfliktų kilimo riziką.*
- *Plane detalizuotų ir naujai išskiriamų intensyvaus naudojimo, ekologinės apsaugos ir konservacinio teritorijos naudojimo kryptys turi būti tarpusavyje suderintos ir neprieštaraujančios viena kitai;*
- *Savivaldybės lokalaus kraštovaizdžio savitumo išsaugojimas, palaikymas, atkūrimas, naudojimas ir vystymas turi remtis visa eile teritorinių veiksmų: gamtine įvairove, kultūrine įvairove, socialiniais ypatumais ir kt.*

Šilalės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialusis planas numato specialių lokalaus teritorijos vystymo **specializuotų tikslų sistemą**, atspindinčią specialaus plano tikslus ir kelis skirtingus teritorijos vystymo aspektus. Šią sistemą formuoja šios specialiųjų tikslų grupės:

1. Sudaryti palankias sąlygas ekologinio kompensavimo (gamtinio karkaso) sistemos funkcionavimui, jo funkcinių dalių išsaugojimui, palaikymui, atstatymui.
2. Kraštovaizdžio ir gamtinės įvairovės apsaugos tikslai siekia optimizuoti bendrąją žemėnaudos struktūrą, palaikant kraštovaizdžio geoeologinę pusiausvyrą bei užtikrinti nacionalinės saugomų teritorijų bei Natūra-2000 teritorijų tinklo funkcionavimą ir tarpusavio integraciją.
3. Bioprodukcinių teritorijų vystymo tikslais siekiama formuoti gamtinės aplinkos, vietos kraštovaizdžio sąlygas, bei aplinkosauginius reikalavimus atitinkančią optimalią bendrąją žemėnaudos struktūrą kartu užtikrinant ir biologinės įvairovės apsaugą ir savaiminę raišką. Taip pat skatinti alternatyvios veiklos rėmimą nepalankiose ūkininkavimui teritorijose.

Vykdydama šiuos tikslus savivaldybė ir šiuos tikslus palaikantys visuomenės nariai aktyviai prisideda prie subalansuoto ir darnaus vystymosi koncepcijos įgyvendinimo atskirų savivaldybės dalių (seniūnijų), savivaldybės, o taip pat ir valstybinio mastu.

Gamtinio karkaso funkcinių dalių nuostatas Šilalės rajone paprasčiausia būtų realizuoti įvairaus apsaugos pobūdžio saugomose teritorijose, ir priešingai – sunkiausia, gamtinio karkaso ašių sankirtose su intensyvaus užstatymo teritorijomis ar transporto koridoriais (respublikiniais ir krašto keliais), ar intensyvaus žemės ūkio teritorijomis, kurios apima apie 20% Šilalės rajone lokalizuotų

ekologinio kompensavimo teritorijų ploto. Tokiais atvejais reikėtų ieškoti alternatyvių sprendimų, tenkinančių skirtingų funkcinių zonų nuostatas.

Specialiojo plano rengėjų nuomone II koncepcijos variantas yra pranašesnis už pirmąjį, todėl sprendiniai rekomenduojami būtent antro varianto koncepcijai.

2.2. Gamtinio karkaso formavimo principai

Mūsų šalies teritorijos gamtinio karkaso erdvinė koncepcija ir lokalizavimo modelis buvo nustatyti LR Seimo patvirtintame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane. Šio modelio sudarymo principai remiasi 2001 m. priimtame LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902). Gamtinio karkaso nuostatuose (Žin., 2007, Nr. 22-858) įteisinta gamtinio karkaso sampratos geoeologine koncepcija.

Pagal minėtus dokumentus - **gamtinio karkasu suprantamas vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, apima ir kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, o taip pat jis susietas ir su augalų bei gyvūnų migracija tarp jų.**

Gamtinio karkaso, kaip kraštotvarkinės struktūros, nustatymą formuoja siekiai:

- 1) sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoeologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti prielaidas biologinei įvairovei išsaugoti;
- 2) sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką bei gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas;
- 3) saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius;
- 4) didinti šalies miškingumą;
- 5) optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos bei technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Gamtinis karkasas jungia įvairias teritorijas: rezervatus, draustinius, valstybinius parkus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, ekologinės apsaugos zonas, taip pat miškų ūkio, gamtines rekreacines ir ekologiškai svarbias agrarines teritorijas. Remiantis aukščiau minėta geoeologine koncepcija, gamtinį karkasą sudaro:

1) *geoeologinės takoskyros (T 0,1,2,3)* – teritorijų juostos, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas: upių aukštupius, vandenskyras, aukštumų ežerynus, kalvynus, pelkynus, priekrantes, požeminių vandenų intensyvaus maitinimo ir karsto paplitimo plotus. Jos skiria stambias gamtines ekosistemas ir palaiko bendrąją gamtinio kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą.

Šilalės savivaldybės teritorijos šiaurinėje – šiaur rytinėje dalyje esanti Žemaičių aukštumos vandenskyrinio kalvyno pietinė dalis formuoja regioninės svarbos geoeologinę takoskyrą. To paties rango geoeologinė takoskyra išskiriama vakariniame rajono pakraštyje apimanti Vainuto miškus ir gretimas teritorijas. Pastaroji gamtinio karkaso dalis apima apie 20,58% rajono teritorijos, arba 31,77% visų gamtinio karkaso metafunkcinių dalių užimamo ploto. Didžioji dalis jų atitinka patikimo ekologinio kompensavimo laipsnį.

2) *geosistemų vidinio stabilizavimo arealai (S 0,1,2,3)* – teritorijos, galinčios pakeisti šoninį nuotėkį ar kitus gamtinės migracijos srautus, taip pat reikšmingos biologinės įvairovės požiūriu: želdinių masyvai ir grupės, natūralios pievos, pelkės bei kiti vertingi stambiųjų geosistemų ekotopai. Šios teritorijos kompensuoja neigiamą ekologinę įtaką gamtinėms geosistemoms.

Beveik visi savivaldybės teritoriją dengiantys miškų masyvai (išskyrus upių slėnių miškus), pelkės ir tarp jų esantys agrariškai įsivintų teritorijų masyvai formuoja regioninės reikšmės vidinio stabilizavimo arealus (Pagramančio ir Prapymo miškų teritorijos), kurie kartu su kitais mikroregioninės svarbos arealais esančiais centrinėje ir rytinėje savivaldybės teritorijos dalyje apima 28,71% jos teritorijos, arba apie 44,31% viso gamtinio karkaso užimamos teritorijos ir formuoja keturių skirtingų ekologinio-kompensacinio potencialo teritorijų arealus.

3) *migracijos koridoriai (M 0,1,2,3)* – slėniai, raguvynai bei dubakloniai, kitos teritorijos, kuriomis vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija.

Didžiausios Šilalės savivaldybės, teritorijoje tekančios upės – Jūros ir jos intako Akmenos slėniai formuoja regioninės svarbos migracijos koridorius, kurie kartu su kitais mikroregioninės reikšmės koridoriais (Lokysta, Tenenys, Ašva, Šlaunis, Šunija Upynalė, Vaksupė ir kitų smulkesnių vandentėkmių slėniais), užima 15,00% rajono, arba 23,17% visų gamtinio karkaso teritorijų. Didesnioji jų dalis patenka į riboto ekologinio kompensavimo kategoriją.

4) *Probleminiai gamtinio karkaso plotai (U)* – tai gamtinio karkaso užimamos teritorijos dalys kurios persidengia su urbanistinio karkaso ašimis ir branduoliais, ar yra užimtos kompaktiškai urbanizuotomis (ne sodybinio užstatymo) teritorijomis.

Šilalės savivaldybės teritorijoje lokalizuotos gamtinio karkaso metafunkcinės dalys nustato svarbiausius teritorinius gamtinio kraštovaizdžio išsaugojimo prioritetus, pagrindines kraštovarkos kryptis ir priemones, kurių sėkmingas įgyvendinimas būtinas bendrai rajono teritorijos ekologiškai pusiausvyrai palaikyti.

Gamtinio karkaso funkcinių dalių nuostatas Šilalės rajone paprasčiausia būtų realizuoti įvairaus apsaugos pobūdžio saugomose teritorijose, ir priešingai – sunkiausia, gamtinio karkaso ašių sankirtose su intensyvaus užstatymo teritorijomis ar transporto koridoriais (respublikiniais ir krašto keliais), ar intensyvaus žemės ūkio teritorijomis, kurios apima apie 20% Šilalės rajone lokalizuotų ekologinio kompensavimo teritorijų ploto. Tokiais atvejais reikėtų ieškoti alternatyvių sprendimų, tenkinančių skirtingų funkcinių zonų nuostatas.

Pagal svarbą gali būti skiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir rajoninės svarbos gamtinio karkaso dalys. Lokaliniame planavimo lygmenyje gali būti skiriami ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso elementai.

Gamtiniame karkase esančiuose rezervatuose, draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos monitoringo (stebėsenos) teritorijose, ekologinės apsaugos zonose, atkuriamuosiuose ir genetiniuose sklypuose veiklos apribojimus nustato LR Saugomų teritorijų įstatymas, gamtinio karkaso nuostatai, kiti veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai. Gamtinio karkaso reglamentas teritoriškai diferencijuojamas pagal į jo sudėtį patenkančių žemės naudmenų ūkines kategorijas. Apskritai, gamtinio karkaso teritorijose saugomas natūralus kraštovaizdžio pobūdis, palaikoma ir didinama gamtinė įvairovė, vykdomi rekultivacijos bei renatūralizacijos darbai. Jam priklausančiose rekreacinės, miškų bei žemės ūkio paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje nustatytos šios Gamtinio karkaso teritorijų kraštovaizdžio formavimo ir natūralumo apsaugos kryptys:

- 1) išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (**T_{0,1}; M_{0,1}; S_{0,1}**);
- 2) palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas (**T₂; M₂; S₂**);
- 3) grąžinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (**T₃; M₃; S₃**);

1) *Pirmasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas* lokalizuotas ištisiniais miško masyvais apaugusiose gamtinio karkaso teritorijose - zonose, išsaugojusiose natūralų (gamtinį) kraštovaizdžio pobūdį bei ekologinio kompensavimo potencialą. Šios teritorijos – tai turimas rajono gamtinio karkaso funkcionavimo pagrindas kurio perspektyva susijusi su racionalaus subalansuoto miškų ūkio tvarkymu, miškų regeneracinio potencialo išsaugojimu, rekreacinio naudojimo reguliavimu bei nustatyto režimo užtikrinimu šiose zonose įsteigtoms ypač saugomoms teritorijoms.

2) *Antrasis kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipas* lokalizuotas mišrios naudmenų mozaikos teritorijose, kuriose kaitaliojasi miškų ir žemės ūkio naudmenos, taip pat smarkiai pakeistos arba pažeistos gamtinės struktūros miškuose. Šių teritorijų tvarkymas yra kur kas sudėtingesnis, reikalingas, tiek esamų funkcijų subalansavimas, tiek regeneracinės priemonės ekologinėms kompensacinėms gamtinės struktūros galioms stiprinti.

3) *Trečiasis kraštovaizdžio apsaugos ir formavimo tipas* taikytas žmogaus veiklos, pirmiausia agrarinės, gerokai pakeistuose gamtinio karkaso teritorijose. Šios zonos susiformavo dėl technokratiško nesubalansuoto žemės naudojimo, pažeidžiant ekologinės pusiausvyros sąlygas, nesilaikant racionalios gamtonaudos reikalavimų. Tai sovietinės žemės ūkio didžiojo intensyvinimo politikos rezultatas, ypač palietęs geoekologines takoskyras, migracinius koridorius bei vidinio stabilizavimo arealus. Šiose zonose gamtinio kraštovaizdžio formavimo kryptis yra regeneracinė-restauracinė, susijusi su sudėtingų renatūralizacinių priemonių įgyvendinimu, ekologinių nuostatų stiprinimu ir tausojančio šių teritorijų naudojimo vystymu.

Gamtinio karkaso funkcinį dalių pagal tvarkymo kryptis plotų apskaita pateikiama 2.1. lentelėje.

2.1. lentelė. Gamtinio karkaso teritorijos (tūkst. ha / %) Šilalės rajono savivaldybėje.

Gamtinio karkaso sudėtinės dalys ir jų tvarkymo kryptys	Šilalės rajono savivaldybė (tūkst. ha / %)
GEOEKOLOGINĖS TAKOSKYROS (T _{0,1,2,3})	31,77 (nuo Gamtinio karkaso ploto) ----- (nuo rajono ploto) 20,58%
1 - Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (T _{0,1})	19,58 ----- 12,68%
2 - Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas (T ₂)	6,25 ----- 4,05%

3 – Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (T 3,)	5,93 ----- 3,84%
MIGRACIJOS KORIDORIAI (M 0,1,2,3)	23,17 ----- 15,00%
1 – Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (M 0, 1,)	7,68 ----- 4,95%
2 – Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas (M 2,)	9,42 ----- 6,10%
3 – Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (M 3,)	6,10 ----- 3,95%
VIDINIO STABILIZAVIMO AREALAI (S 0,1,2,3)	44,31 ----- 28,71 %
1 – Išlaikomas ir saugomas esamas natūralus kraštovaizdžio pobūdis (S 0, 1,)	30,38 ----- 19,68%
2 – Palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas (S 2,)	10,88 ----- 7,05%
3 – Gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (S 3,)	3,04 ----- 1,97%
4 – DEVASTUOTI GAMTINIO KARKASO PLOTAI (U)	0,73 ----- 0,47%
VISAS GAMTINIS KARKASAS	100,0 ----- 64,78%

Siekiant gamtiniam karkasui priskiriamų teritorijų ekologinis optimizavimo, tikslinga didinti atskirų (stipriai agrariškai įsavintų) rajono dalių miškingumą, ypač centrinėje, rytinėje ir pietrytinėje rajono dalyje. Miškingumo didinimo programa turi būti orientuojama į labiausiai ekologiškai nuskurdintas trečiajam kraštovaizdžio natūralumo apsaugos ir formavimo tipui priskirtas zonas, kurios daugeliu atveju identifikuojamos rajoninės ir lokalinės svarbos vidinio stabilizavimo arealų ir migracijos koridorių gamtinio karkaso funkcinuose arealuose.

Šilalės rajono teritorijoje detaliosi lokalizuojamame gamtiniame karkase išskirti skirtingo ekologinio potencialo plotai nustato svarbiausius teritorinius gamtiškumo ir ekologinio potencialo ir kraštovaizdžio išsaugojimo prioritetus, būtinus lokalios rajono teritorijos dalies, viso Šilalės rajono, ir bendrajai ekologiškai šalies pusiausvyrai palaikyti. Gana sudėtinga šią nuostatą realizuoti būna ekologinio stabilizavimo ašių sankirtoje su urbanistinio-ūkinio vystymo ašimis, ypač pastarųjų centrams patenkant į geoekologinių takoskyrų ar migracinių koridorių teritorijas. Gera tai, kad Šilalės rajono atveju aktyvios urbanizacijos centrai aplenkia, arba tik dalinai kertasi (Pajūris, Teneniai) ir ribojasi su ekologinio kompensavimo arealais. Todėl didesnių ir ryškesnių kraštovarkinių konfliktų nesunkiai galima išvengti.

Detaliai lokalizuoto gamtinio karkaso formavimo politikos ir funkcinėse zonose numatytų kraštovaizdžio formavimo kryptų realizavimo įmanoma siekti šiais pagrindiniais būdais:

- 1) palaikant fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas;
- 2) ieškant bei skatinant gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas bei investicijas;
- 3) gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvų aktyvus organizacinis bei finansinis rėmimas.

3. TERITORIJOS FUNKCINIO REGLAMENTAVIMO PRINCIPAI

Šiuo metu galiojanti pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių nustatymo sistema¹ labiau yra pritaikyta sklypų detaliojo planavimo lygmeniui, todėl rajonų savivaldybių teritorijų planavime dažnai negali būti panaudota tiesiogiai. Jos naudojimas rajoniniame lygmenyje neišvengiamai reikalauja tam tikro adaptavimo šiam planavimo lygmeniui bei kai kurių būtinų papildymų.

Pačios minėtus reglamentus diferencijuojančios kraštovaizdžio tvarkymo zonos sudaro kraštotvarkinę teritorijų sistemą ir yra išskiriamos atsižvelgiant į pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį bei teritorijos tvarkymo pobūdį ir intensyvumą. Nustatomas kraštovaizdžio tvarkymo pobūdis nepriklauso nuo žemės nuosavybės formos ir taikomas visiems žemės savininkams, valdytojams ir naudotojams. Šis metodas yra pagrįstas reglamento diferencijavimu pagal tvarkymo prioritetus: ekosistemų apsaugos - rekreaciniai- apsauginiai – ūkiniai interesai.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso lokalizavimo ir ūkinės veiklos apribojimų, specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymo specialiajame plane nustatant teritorijos naudojimo ir apsaugos reglamentus koncepcijos stadijoje ūkinės veiklos reglamentavimui išskirtos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, turinčios bendrumo požymių pagal vyraujančią tikslinę žemės naudojimo paskirtį ir planuojamos prioritetinės ūkinės veiklos intensyvumą bei aplinkos apsaugos pobūdį.

Kiekvienai tvarkymo zonai prisilaikant prioritetų eilės nurodomos vyraujančios pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys, vardiklyje – vyraujantis teritorijos tvarkymo pobūdis ir aplinkos apsaugos intensyvumas. Tikslinės paskirtys žymimos didžiosiomis raidėmis, tvarkymo pobūdis ir apsaugos intensyvumas – skaičiais. Esant zonoje tolygaus prioriteto dviejų paskirčių kompleksams jų raidiniai simboliai rašomi per kablelį (**Z,M**). Esant zonoje aiškiai vyraujančiai paskirčiai jų raidiniai simboliai rašomos per apatinį brūkšnį (**M_Z**), kur pirma paskirtis vyraujanti. Prie kitos paskirties **K** raidės skliaustuose pažymėtos raidės (**(R)**; (**N**); (**T**); (**P**); (**A**); (**S**) nurodo tose teritorijose numatomos kitos paskirties naudojimo būdų ar pobūdžių indeksus.

Žemiau pateikiami brėžinyje naudojami indeksai:

C KONSERVACINĖS PASKIRTIES ŽEMĖ

GAMTINIŲ REZERVATŲ IR GAMTOS PAVELDO OBJEKTŲ SKLYPAI

C 1.1 – griežtos apsaugos

C 1.2 – reguliuojamos apsaugos

M MIŠKŲ ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ

EKOSISTEMŲ APSAUGOS MIŠKŲ SKLYPAI

M 1.1 – išsaugančios apsaugos

M 1.2 – atkuriančios apsaugos

REKREACINIŲ MIŠKŲ (MIŠKO PARKŲ) SKLYPAI

M 2.1 – ekstensyvaus pritaikymo

¹ Dėl žemės sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties, būdų ir pobūdžių specifikacijos patvirtinimo pakeitimo. (Žin., 2006, Nr. 45-1633).

M 2.2 – intensyvaus pritaikymo

APSAUGINIŲ MIŠKŲ SKLYPAI

M 3.1 – bendrosios ekologinės apsaugos

M 3.2 – specializuotos ekologinės apsaugos

ŪKINIŲ MIŠKŲ SKLYPAI

M 4.1 – intensyvaus tradicinio ūkininkavimo

Z ŽEMĖS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ

EKOSISTEMŲ APSAUGOS AGRARINIŲ NAUDMENŲ SKLYPAI

Ž 1.1 – išsaugančios apsaugos

Ž 1.2 – atkuriančios apsaugos

DRAUSTINIŲ, APSAUGINIŲ JUOSTŲ IR ZONŲ AGRARINIŲ NAUDMENŲ SKLYPAI

Ž 3.1 – bendrosios ekologinės apsaugos

Ž 3.2 – specializuotos ekologinės apsaugos

REKREACINIŲ AGRARINIŲ TERITORIJŲ (AGROPARKŲ) SKLYPAI

Ž 2.1 – ekstensyvaus pritaikymo

Ž 2.2 – intensyvaus pritaikymo

ŪKINIŲ AGRARINIŲ TERITORIJŲ SKLYPAI

Ž 4.1 – intensyvaus tradicinio ūkininkavimo

H VANDENS ŪKIO PASKIRTIES ŽEMĖ

EKOSISTEMŲ APSAUGOS VANDENS TELKINIŲ SKLYPAI

H 1.1 – išsaugančios apsaugos

H 1.2 – atkuriančios apsaugos

BENDROJO NAUDOJIMO VANDENS TELKINIŲ SKLYPAI

H 3.1 – ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (draustiniuose)

H 3.2 – intensyvaus apsauginio (tausojančio) ūkininkavimo

REKREACINIŲ MAUDYKLIŲ IR HIDROPARKŲ VANDENŲ SKLYPAI

H 2.1 – ekstensyvaus pritaikymo

H 2.2 – intensyvaus pritaikymo

K KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ

GYVENVIEČIŲ AR JŲ DALIŲ SKLYPAI

KULTŪROS PAVELDO POŽIŪRIU VERTINGŲ GYVENVIEČIŲ AR JŲ DALIŲ SKLYPAI

U 1.1 – išsaugančios apsaugos

U 1.2 – atnaujinančios apsaugos

DRAUSTINIŲ, APSAUGINIŲ JUOSTŲ IR ZONŲ GYVENVIEČIŲ AR JŲ DALIŲ SKLYPAI

U 3.1 – ekologinio reguliavimo

REKREACINIŲ POŽIŪRIU VERTINGŲ GYVENVIEČIŲ AR JŲ DALIŲ SKLYPAI

U 2.1 – ekstensyvaus pritaikymo

U 2.2 – intensyvaus pritaikymo

BENDROJO TVARKYMO GYVENVIEČIŲ AR JŲ DALIŲ SKLYPAI

U 4.1 – ekstensyvaus (kompaktiško) užstatymo

U 4.1.1 – ekstensyvaus dispersiško užstatymo

U 4.2 – intensyvaus (kompaktiško) užstatymo

SPECIALIZUOTŲ REKREACINIŲ TERITORIJŲ SKLYPAI

R 3.1 – subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos

R 3.2 – urbanizuojamos aplinkos

T INŽINERINIŲ KOMUNIKACIJŲ APTARNAVIMO OBJEKTŲ SKLYPAI

P PRAMONĖS, SANDĖLIAVIMO OBJEKTŲ SKLYPAI

S EKOLOGINĖS INŽINERIJOS OBJEKTŲ SKLYPAI

N NAUDINGŲJŲ IŠKASENŲ GAVYBOS OBJEKTŲ SKLYPAI

A KRAŠTO APSAUGOS INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ SKLYPAI

Konservacinės paskirties teritorijos

Tai valstybės saugomi žemės plotai, kuriuose draudžiama bet kokia ūkinė veikla, nesusijusi su šių saugomų teritorijų specialia priežiūra, tvarkymu ir apsauga. Konservacinei paskirčiai priskiriamos taip pat neveikiančios senosios kapinės, kurių apsauga užtikrinama pagal Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo ir jo poįstatyminių teisės aktų reikalavimus.

Konservacinės paskirties žemei Šilalės rajono savivaldybėje priskiriama gamtos, bei kultūros paveldo objektai.

Žemės ūkio paskirties teritorijos

Žemės ūkio paskirties teritorijų raidos kryptis ir intensyvumas priklauso nuo gamtinių, socialinių ir ekonominių sąlygų. Priklausomai nuo gamtinių sąlygų (teritorijos ekologiniai ypatumai, jų vertingumas ir apsauga) teritorijos panaudojimas žemės ūkiui gali būti ribojamas arba didinamas. Socialinės sąlygos (gyvenamųjų vietovių išsidėstymas, demografinės tendencijos, kaimo gyventojų

veiklos pobūdis) turi įtakos žemės ūkio veiklos subjektų (ūkių tipams ir ūkininkavimo būdai). Ekonominės sąlygos (žemės našumas, turimų statinių, technikos, melioracijos įrenginių infrastruktūros objektų kiekis, investicijų apimtys) apsprendžia žemės ūkio veiklos subjektų plėtros galimybes.

Pagal fizinį geografinį rajonavimą Šilalės rajono vakarinė dalis apima dalį Vakarų žemaičių plynaukštės, pietinę Žemaičių aukštumos dalį su aukščiausių kalvų keteromis. Rytinėje ir pietrytinėje rajono dalyje vyrauja banguotų lygumų vietovaizdžiai. Šiurinėje ir centrinėje rajono dalyje vyrauja vidutinio sunkumo ir sunkūs moreniniai priemoliai, pietrytinėje ir pietinėje sunkios mechaninės sudėties dugninės morenos ir limnoglacialiniai dariniai. Rajono teritorijos vakarinę ir centrinę dalis perrėžia gilūs Jūros ir Akmenos slėniai, kuriuose aptinkami aliuviniai smėliai. Didesnėje teritorijos dalyje vyrauja gerai arba vidutiniškai drenuoti plotai, kurie dėl santykinio paviršiaus lygumo yra atsparūs vandens erozijai ir dėl to tinkami intensyviai naudojimui žemės ūkyje.

Prioritetine žemės naudotojų veikla rajono savivaldybės teritorijoje išlieka miškų ir žemės ūkis. Žemės ūkio paskirties plotus, esant poreikiui numatoma panaudoti statybų plėtrai, eksploatuoti naudingąsias iškaskas, saugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus bei objektus.

Žemės ūkio paskirties žemės išsaugojimas aktualesnis seniūnijose, kuriose yra našesnės žemės ir intensyvesnė žemės ūkio gamyba.

Rajono savivaldybės specialiajame plane, planuojant detalesnę teritorijos tvarkymą, siekiama geresnio žemės gamtinių ir ūkinių, taip pat natūralių, savybių panaudojimo kraštovaizdžio apsaugos pagrindais. Rajono savivaldybės teritorijos žemės ūkio teritorijų zonavimo pagrindas yra:

- 1) esamos būklės įvertinimas racionalaus žemės naudojimo ir aplinkosaugos požiūriu;*
- 2) dirvožemių tipų, granulimetrinės sudėties ir melioracinės būklės analizė;*
- 3) miškotvarkos duomenų analizė;*
- 4) urbanistinės plėtros poveikio ir gyvenamosios, visuomeninės, ūkinės paskirties statinių racionalaus išdėstymo poreikis;*
- 5) gamtinio karkaso formavimo ypatumų įvertinimas.*

Žemės ūkio paskirties žemė mažėjimas ir miškų ūkio paskirties žemės didėjimas planuojamas daugiausia dėl miško įveisimo žemės ūkio naudmenose, gavus leidimą, taip pat dėl apleistų žemės ūkio naudmenų ir kitų naudmenų savaiminio apaugimo mišku. Kitos paskirties žemės plotų didėjimas numatytas dėl miestų ir gyvenviečių plėtros.

Miškų ūkio paskirties teritorijos

Šilalės rajono savivaldybės teritorija, pagal numatytas Lietuvos Respublikos bendrajame plane strategines miškininkystės plėtros zonas patenka į Vakarų Žemaitijos mišrių miškų zoną. Kuri išskirta vidutinio ir žemesnio už vidutinį našumą miško augimvietėse. Zonos medynų našumas yra mažesnis už šalies vidurkį. Dėl vyravimo beržynų, minkštųjų lapuočių medynų dalies ūkiniuose miškuose, ypač gerai tvarkomuose valstybinės svarbos miškuose, gali būti pasiektas gana aukštas naudojimo intensyvumas, didesnis už šalies vidurkį, - 4,8-5,4 m³/ha likvidinės medienos per metus.

Šilalės rajono teritorijoje vyrauja valstybinės svarbos miškai, yra daug specialios paskirties ir rekreacinių miškų.

Šilalės rajono savivaldybėje ne miško žemėje miško įveisiamas numatomas pirmiausia – gamtinio karkaso teritorijose ir rekreacinėse teritorijose, po to – nusausintose apleistose ir dirvonuojančiose žemėse su mažos ūkinės vertės dirvožemiais.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje miškų plotus padidinti pirmoje eilėje siūlome vidinio stabilizavimo arealuose ir migracijos koridoriuose.

Numatomi naujai įveisti miškai pagal savo funkcijas priskirtini tai zonai ar miškų grupei, kuriai priskirti greta esantys miškai.

Miškai ne miško žemėje turi būti įveisiami vadovaujantis Aplinkos ministro ir Žemės ūkio ministro parvirtintomis taisyklėmis. Išduodant leidimus miško įveisimui ne miško žemėje, turi būti vadovujamasi specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais (miškų išdėstymo žemėtvarkos schema ir kt.), teikiant prioritetą miškų įveisimui gamtinio karkaso teritorijose, taip pat nederlinguose ir apleistuose, nepatogiuose naudoti žemės ūkio veiklai žemės plotuose. Miškų įveisimas draudžiamas kai kuriuose draustiniuose bei daugelyje *Natura 2000* teritorijų. Miškų įveisimo sąlygos turi atitikti Saugomų teritorijų įstatymą, apsaugos reglamentus, Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimus, o *Natura 2000* teritorijose – Bendrųjų buveinių nuostatus ar Paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus.

Vandens ūkio paskirties teritorijos

Vertingiausi ekologiniu, rekreaciniu, gamtosauginiu ir kitais aspektais paviršinio vandens telkiniai yra įtraukti į valstybinės reikšmės vidaus vandens telkinių sąrašą (Žin., 2003, Nr.98 – 4394).

Siekiant reglamentuoti ežerų ir kitų vandens telkinių naudojimą, jų naudojimo būdas ir pobūdis turi būti nustatytas savivaldybės tarybos arba apskrities viršininko sprendimais.

Ekosistemas saugantys vandens telkiniai - tai vandens telkiniai, turintys gamtosaugines funkcijas arba reikalingi kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai išlaikyti. Gamtosaugines funkcijas turi ežerai, pasižymintys gera vandens kokybe, retomis ir vertingomis augalų ir gyvūnų rūšimis, savitu vandens režimu ir vaizdingumu. Ekologinė funkcija būdinga mažesniems ežerams, kurie kartu su apyežerių pelkaitėmis ir įtekančiais upeliais turi didelę reikšmę ekosistemų stabilumui. Šie vandens telkiniai yra daugiausia saugomose teritorijose;

Vandens telkinių, esančių valstybiniuose parkuose ir draustiniuose, naudojimas galimas laikantis šių saugomų teritorijų nuostatų bei jų specialiojo planavimo dokumentuose nustatytų reglamentų.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonos ir juostos tvarkomos Vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų XXIX skyriumi „Vandens telkinių apsaugos juostos ir zonos“.

Kitos paskirties teritorijos

Specialiajame plane numatytos teritorijos gyvenamųjų vietovių plėtrai – jose turi būti leidžiama gyvenamoji statyba, o kai tai numatyta miestų bendruosiuose planuose arba šioms teritorijoms parengtuose detaliuosiuose planuose – rekreacinė, ūkinė – komercinė ir kita statyba. Kitose žemės ūkio paskirties teritorijose galima tik ūkininkų sodybų ir kitų žemės ūkio statinių statyba teisės aktų nustatyta tvarka.

Šilalės rajono savivaldybėje esamas gamybinės teritorijas, kuriose šiuo metu nevykdoma gamyba, siūloma rezervuoti perspektyviniam laikotarpiui, naujai apdirbamajai pramonei, komercijai ir smulkiam ir vidutiniam verslui vystyti.

Šilalės rajono teritorijos centrinėje dalyje – rajono centro prieigose turi būti sudaromos palankios teritorinės ir infrastruktūrinės sąlygos gamybai vystyti, rezervuojant atitinkamas teritorijas ir jose išlaikant, tobulinant bei kuriant naują inžinerinę infrastruktūrą.

Sukurti racionalią, konkurencingą, aplinkosauginius reikalavimus ir rinkos poreikius atitinkančią naudingųjų iškasenų naudojimo sistemą.

Birių naudingųjų iškasenų žvalgymo darbus vykdyti siekiant išskirti naujus perspektyvius plotus tose vietose, kuriose nėra žvalgymą ir gavybą draudžiančių teritorijos naudojimo apribojimų.

BRĖŽINIAI